

muligt, og saa vidt det kan bringes i Overensstemmelse med Landets Næringslivs Interesser.

Det ærede Medlem (Schovelin) bemærkede, at den forøgede Seddeludstedelse i Tyskland havde afficeret Valutakursen. Den Bemærkning forstaaer jeg ikke, og jeg kan ikke tro, den er rigtig. Jeg kan ikke tro, at de to Ting har det mindste med hinanden at gøre. Valutakurserne afhænger dog ganske sikkert af, i hvilket Omfang et Land er i Stand til at dække sit Indkøb af Varer ved sin Udførsel af Varer, hvorvidt der er den rette Balance mellem et Lands Tilgodehavende i Udlandet og det, som Landet er pligtigt at betale til Udlandet. Det ærede Medlem vilde have at vide, om der laa nogen Realitet bagved, at Ordene i den gamle Lov om, at Banken er berettiget til at udstede et saa stort Beløb i Sedler, „som Omsætningen til enhver Tid maa skønnes at kræve“, her er erstattet med, at „Banken er berettiget til at udgive det til enhver Tid fornødne Seddelbeløb“. Jeg er ikke i Stand til at se anden Forskel end den, at man i gamle Dage og endnu i 1907 brugte flere Ord. Men der er dog neppe nogen Grund til at vedblive at bruge flere Ord, naar man kan nøjes med færre. Er det Beløb, som Omsætningen til enhver Tid maatte skønnes at kræve, ikke just det fornødne Beløb? Jeg kan ikke tænke mig, at Nationalbanken vil udstede Sedler, som Omsætningen ikke kræver. Der er derfor sikkert ikke nogen Realitet i den Forskel, som det ærede Medlem vilde se mellem de to Sætninger.

Den samme Metafond er, som det ærede Medlem rigtigt bemærkede, fastholdt som Grundlag for Afgiftsberegningen, og det er gjort af den rigtige Grund, at man naturligvis maa ønske, at Banken, saa vidt det er den muligt, holder en Reserve. Derfor skal den mærke, naar den nærmer sig det Punkt, da den bør være tilbageholdende overfor almindelig Kreditgivning. Og det vil Banken mærke i det Øjeblik, den kommer til at svare Afgift af sine Sedler. Normalt kan man altsaa være ganske sikker paa, at Nationalbanken vil søge at holde sin Stilling overensstemmende med de Dækningsregler, som hidtil har været gældende, og kun, naar ekstraordinære Forhold kræver det, gøre Brug af sin Begunstigelse og da betale Afgift derfor. Saaledes tror jeg, at dette Spørgsmaal i Praksis vil forme sig. Det ærede Medlem ankede over, at Nationalbanken synes at ville inaugurere en ny Æra ved at

blive Kreditgiver i stor Stil. Jeg tror ikke, man skulde beklage det, om Nationalbanken var i Færd med at inaugurere en ny Æra i vort økonomiske Liv. Jeg mener tidligere at have forstaaet det ærede Medlem saaledes, at ogsaa han var af den Mening, at den danske Nationalbank i alt for ringe Grad var Herré over vort økonomiske Liv. Men dette kan Banken ikke blive uden ved at optræde som Kreditgiver, som det ærede Medlem udtrykte sig, i stor Stil.

Det ærede Medlem (Schovelin) refererede til Begivenhederne i 1907 og omtalte den Forskel, der havde været paa Virkningerne af de Forholdsregler, som Bank of England og Deutsche Reichsbank traf ved at sætte Diskontoen op; Diskontoforhøjelsen havde i England straks virket efter sin Bestemmelse, i Tyskland havde dens Virkninger været næsten umærkelige. Ja, men man kan ikke nøjes med dette for at faa noget ud af de Kendsgerninger, som det ærede Medlem refererer. Med stor Glæde har jeg i sin Tid læst den meget interessante Fremstilling af Begivenhederne paa Pengemarkedet i 1907, som det ærede Medlem har givet i Groserer-Societetets Beretning for dette Aar. Det ærede Medlem vil sikkert give mig Ret i, at hvis man skal drage Erfaringer derfra, maa man vide noget mere end det, som det ærede Medlem her indskrænkede sig til at fortælle. Navnlig bør man i denne Forbindelse huske paa den uhyre Forskel, der er paa det engelske Forretningslivs og det tyske Forretningslivs Historie, paa den Maade, hvorpaa Forretningslivet i disse Lande i det hele er arbejdet frem. Det engelske Forretningsliv hviler, som det ærede Medlem bedre end nogen anden ved, paa en mange-, mangeaarig Udvikling og paa en gennem lange Tider indsamlet Kapital, medens det tyske Forretningsliv og navnlig den tyske Industri kan siges at være banket op i Løbet af en forholdsvis meget kort Aarrække og med kolossale Anstrengelser fra alle de tyske Pengeinstitutters Side, deriblandt ogsaa den tyske Rigsbank. Da det ærede Medlem begyndte med at sige, at han ikke syntes om, at Nationalbanken skulde optræde som Kreditgiver i stor Stil, noterede jeg paa mit Papir: Deutsche Reichsbank og vilde have anført den mod det ærede Medlem, og jeg blev derfor overrasket over det ærede Medlems Fortsættelse. Jeg mener nemlig, at Deutsche Reichsbank har indlagt sig en meget væsentlig Fortjeneste af hele det tyske Riges